

Tittel: Justismord på plakaten

Ingress: Teatret tar et tydelig standpunkt i saken om Torgersen. Dette burde skape debatt.

Elisabeth Leinslie

”Tilfellet Torgersen”

Basert på stykket av Jens Bjørneboe

Regi og manusbearbeidelse: Moqi Simon Trolin

Med: Thomas Bye, Jonatan Filip Johansen, Anne E. Kokkin, Kate Pendry, Hauk Heyerdal
Teater Ibsen, Skien

”Tilfellet Torgersen” tar utgangspunkt i Jens Bjørneboes stykke fra 1973. Teksten er bearbeidet ved kraftige kutt og tilføyelse av ny tekst fra bl.a. Ståle Eskelands rapport fra siste begjæring om gjenopptakelse (2005), og gjenopptakelseskommissjonens avslag i desember 2006. Forestillingen har en tydelig agenda; å skildre et justismord. Autentiske presseoppslag fra 1957-58, eksponering av politiets kritikkverdige etterforskningsarbeid, latterliggjøring av vitenskapsmennesenes arbeid med bevismateriale, og statsadvokat Dorenfeldts (Bye) manipulering av saken står i sentrum for forestillingens behandling av emnet.

Aktor Dorenfeldt

Med sterke visuelle og auditive bilder fortelles historien om den 50 år gamle saken. Bildene gir forestillingen et fragmentarisk preg da det hoppes i både tid og rom – alt for å underbygge perspektivene om justismord. Dramaturgien kan til tider virke noe monoton da store deler av forestillingen foregår i rettssalen. Her er ingen store vendepunkter, men snarere en konstant intensitet som synliggjøres ved spill og nevnte bilder.

Dorenfeldt var aktor i Skippergata-saken og i følge forestillingens vinkling ansvarlig for at Torgersen ble dømt i 1958. Aktoren setter opp en rekke sentrale spørsmål som svekker hans sak, men går allikevel for å vinne. Tilbake sitter han som en taper, en løgner og bedrager. Bye skildrer den unge og ambisiøse advokaten med engasjement og presisjon. Ved stadig å henvende seg direkte til publikum, og behandle oss som juryen under rettsaken forsøker skuespillerne å dra oss aktivt inn i historien. Et godt grep som fyller sin hensikt om man er enig i forestillingens agenda eller ikke.

Budskap til debatt

Pressens makt og behandling av saken settes også under sterkt kritisk lys. Deres ukritiske oppslag og medansvar i forhåndsdømmingen av Torgersen belyses gjennom pressefolk,

autentiske avisklipp og mannen i gata som blir kjent med saken gjennom avisoppslagene. Flere av programtekstene er også sterkt kritisk til pressens rolle i denne saken.

Programmet kan sammen med iscenesettelsen ses som en støtteerklæring til Torgersen og kritikk av det norske rettsapparatet. Siste replikk understreker poenget, men jeg opplever dette som unødvendig smør på flesk. Replikken er en kommentar til gjenopptakelseskomisjonens avslag og går direkte til Fredrik Fasting Torgersen som sitter i salen: ”Fredrik, denne kommisjonen må aldri mer slippes løs på samfunnet”, sier Thomas Bye.

Budskapet er med andre ord klinkende klart og serveres av et meget engasjert ensemble. Det er dristig av teatret å ta et så tydelig standpunkt i saken om Torgersen. Dette burde skape debatt.